

v najnovejšem času, da hoče italijanska vlada le pod tem pogojem odnehati gledé vinske klavzule, če ji da naša vlada primerne prednosti pri izvozu „drugih“ kmetijskih pridelkov. Tem „drugim“ pridelkom Italije pripada posebno sadje, in sicer sveže in posušeno. C. kr. avstrijsko pomologično društvo in avstrijsko centralno vodstvo za varstvo kmetijskih in gozdarskih interesov, pri sklepu trgovinskih pogodb sta stavili kot zastopnika zahtev avstrijskih sadjerejcev ta glavni pogoj za sklenjenje nove carinske in trgovinske pogodbe, da v bodoče ne smejo več oškodovati italijanske pomoranče in sadje v obče na tak način našega sadjerejstva kakor do sedaj. Kajti kakor hitro se donesejo italijanske pomoranče na naš trg, ne morejo se več spraviti v denar naša jabolka. To južno sadje, ki ne potrebuje skoro nobenega posebnega oskrbovanja, za katero je voznina na morju zelo nizko nastavljena, katero se v Trst uvažu toliko da ne carine prosto, se pošilja po železnicah zelo ceno, to sadje uničuje nas domačo sadjerejo. Naravnost brezvestno bi bilo, če bi še nadalje „iz ljubezni do Italije“ to cvetočo produkcijo oškodovala z napačnim carinskim zakonodajalstvom, saj smo vendar žrtvovali za povzdigo te panoge kmetijstva toliko truda in dela. Nedvomno je neobhodno potrebno, da se obvaruje naš vinogradar pred propastjo, ali to se ne sme nikdar in nikoli zgoditi na stroške sadjerejca, saj so interesi tega jednaki interesom sotrpina-vinorejca. Pomologično državno društvo in „centralno vodstvo“ skrbeli bodeta za to, da se ne bodo kratile pravice nobenemu izmed teh dveh v prid drugemu; ravnati se hočeta pri tem ti dve društvi po pravičnem pregovoru: Vsakemu svoje!

Spodnje-štajerske novice.

Kazenska obravnava proti dr. Brumenu, advokatu v Ptujju. Dr. Brumen je lastni zadevi več pritožb proti namestnijskim in uredbam mestnega urada Ptujškega predložil, pa žnjimi ni imel sreče. V nekem rekurzu je mestni urad dolžil te žkih hudodelstev; namreč zlorabe uradne moči in pa izsilstva. Mestni urad se je proti tej nesramni predrznosti pritožil takoj pri kazenskem sodišču v Ptujju, katero je dr. Brumen-a pri obravnavi dne 15. januarja t. l. obsodilo na 14 dni zaporu. Pri obravnavi se je Brumen žagovarjal, da on v tem smislu ni protestiral, kar pa mu je sodnik dokazal. K obravnavi je dr. Brumen kot priče tudi zahteval svojega pisarja in pa — cesarskega namestnika grofa Clary-a, kateri želji pa se ni ustreglo. Obtoženec kakor tudi držav-nopravdniški opravniki sta vložila zoper to razsodbo rekurz.

Neverjetno pa resnično je čudno postopanje župnika pri sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ta gospod je dobil od nekega mestjana iz Ptujja oznanilo s prošnjo, da bi tisto prilično svojim farmanom razglasiti blagovolil. Želel je namreč nakupiti veliko slame ter tudi ponudil dobro ceno. Ker pa je dotično pismo bilo v nemškem jeziku pisano, poslal ga je nazaj in prošnji ni ustregel. Dobro skrbi ta go-

spod za svoje ovčice. Da le njemu pridno denar nosijo, dobijo pa ga naj, od koder hočejo. F. Č.

Društvo za varstvo in vzrejo živali v Mariboru je na priporočilo oskrbnika deželne norišnice v Feldhofu pri Gradcu tamošnjima preskrbljencema Jakobu Weiss in Matiji Wieser, nadalje tamkašnji majarci Trezi Kopčič za njih prijaznost in skrb nasproti živalim podarilo 15 kron.

Čudno izpovedovanje. Gospod župnik F. K. v Grižah je pri adventnih spovedih vernike kaj rad s hudičem strašil. No to je že tako navada, a čudno se nam zdi njegovo vprašanje nasproti izpovedajoči se osebi: „Kdo, misliš, da bo tvojo dušo v nebesa vlekel? Ali Bog, ali hudič?“ Do sedaj nismo vedeli, da zamore tudi hudič duše v nebesa vlačiti.

Izpovedanec.

Farovž politično ognjišče. Da se je v nekih farovžih že marsikaj skuhalo, kar ni bilo samo za fajmoštra temuč tudi za druge prihlinjene lačenbergerje bolj ali manj prebavljiva jed, to je vsakomur znano, a da se bo v takih hišah politična čorba kuhala na tako očiten način, tega dosedaj še ni bilo. „Slov. Gospodar namreč naznanja v svoji 1. letošnji številki, da je župnik Matej Štrakl pri sv. Petru niže Maribora prepustil v farovžu eno sobo političnemu društvu „Skala“, v prosto porabo. Kaj se vendar da iz farovža vse narediti! — — — Metavčan.

Uboj. Iz ljubosumnosti je ubil dne 6. januarja t. l. dninar Franc Glavič iz Bergentala pri Lembahu delavca na železnici Janeza Novaka iz Maribora.

Škrlatica ali šarlah razsaja v Mariboru in deloma tudi njegovi okolici. Zaprte so vse šole, začasno do 24. t. m. Čudno je, da se je priklatlila ta nalezljivka v zimskem času, ko po navadi vendar v vročem poletju raje nastopa. Umrlo je v kratkem času vsled te bolezni že mnogo otrok.

Menihov se boji „celjska žaba“. Ker v svoji številki 3 toži in tarna, da se mislijo naseliti v Seliščih pri Sv. Jurju ob Ščavnici nemški menihi — Marijini bratje. No, tako nevarni ti ljudje vendar ne bojó, da bi bilo opravičeno toliko vpitje. Seveda bi nekaterim ljudem bilo ljubše, ako bi se nastanili v Seliščih hujšakači iz njihove srede, ter v kloštru pripravili nekaj sob za politična društva! Kaj ne? — Št. Jurčan.

Od sv. Verbana pri Ptujju se nam poroča, da je dne 12. t. m. tamkaj umrl Jurij Brumen, najstarejši član nekdanje, daleč naokoli znane št. Verbanške „muzikbande“. Bombardist Brumen je preživel vse svoje tovariše. Naj počivajo v miru, dokler jih ne zbudi mogočna trobenta sodnega dne!

Shod vinorejcev se bode vršil meseca februarja v Gradcu. Udeležili naj bi se ga tudi kmečki vinorejci iz Spodnjega Štajerja v obilnem številu. Dan shoda bomo prihodnjič naznanili.

Dopisi.

Iz Velikovca se nam piše: Farški petelin se more imenovati župnik Mažir pri sv. Marjeti. Te

dni se je vršila kazenska obravnava, ker je Mažir tožil ženo tamošnjega nadučitelja radi razžaljenja časti. Ta je namreč v nekem pismu na svojega moža dolžila imenovanega župnika, da jo je neprestano zasledoval z grešnimi ponudbami in da se mu je ona tudi udala. Pri obravnavi je obtoženka izpovedala, da jo je župnik večkrat skušal zapeljati in da je slednjič zares podlegla, ko je nekoč prišla župniku plačevati za neke molitve v cerkvi. Odslej jo je vest tako pekla, da si ni znala drugače pomagati, ko da svojo pregreho svojemu možu naznani. Napisala je pismo, v katerem je svoj prestop proti cerkvenim in posvetnim postavam natanko razložila, ter je isto svojemu možu podložila, vsled česar je prišlo med zakoncema do jako burnih nastopov. Ko je župnik to zvedel, vložil je proti nadučiteljevi ženi tožbo zaradi razžaljenja časti in se je na ta način hotel pred svetom oprati. A Mažir se je zmotil. Ne samo obtoženka je vse obstala, temuč tudi priče so v dokaz resnice izpovedale take reči, katere so župnika čisto strle. Kot priča je neka Marija D. pod prisego izpovedala, da jo je župnik Mažir nekoč na cesti v Šmarjeti nagovoril in ji prigovarjal, naj se mu uda. Ko je čez nekaj časa prinesla v farovž jagode, je župnik Mažir tako dolgo v njo silil, da je slednjič pala in ž njim grešila. Oče imenovane Marije D. je kot priča izpovedal, da mu je hči takoj, ko se je domu vrnila, povedla, da je župnik ž njo „nekaj napravil“. Ko ga je zagovornik vprašal, kaj si je priča pri tem mislil, je poslednji molčal. — Na zopetno vprašanje zagovornikovo: „No ali ste si mislili, da je župnik z vašo hčerjo roženkranc molil?“ se je župnik tako razvnel in začel kričati, da takega zasmehovanja katoliške vere kot duhovnik ne more trpeti. Marija D. je žena hišnika v Vetrinju. — Nato je bila kot priča zaslišana natakara Elizabeta S., ki je rekla, da ji izmed gostov, katerim je stregla, nobeden ni bil tako nadležen in vsiljiv, kakor Šmarjetski župnik Mažir, ki jo je večkrat v farovž vabil. Nagovarjal jo je tudi, da naj pri njemu kot kuharica v službo stopi, na kar mu je odgovorila, da ne zna kuhati. Župnik Mažir je nato opomnil, da to nič ne dene, zanj zna že vsega dovolj. — Nadučiteljeva žena je ponudila še več dokazov, pa sodnik je bil že s podanimi zadovoljen. Ona, ki je bila od tega nesramnega pohotneža zapeljana in ker ga je izdala svojemu zakonskemu možu, od svojega zapeljivca in tatu časti iz maščevanja tožena, je bila od sodnije oproščena, župnik Mažir pa mora vse stroške plačati, povrhu pa si je nakopal toliko sramote in zaničevanja, kolikor ga v polni meri zasluži. Kaj bode k temu porekel Krški škof, smo radovedni? — Ja, ta župnik Mažir je pa en fini in zasukani kampelc! „Štajerc“ ga je štev. 18 od lanskega leta svojim bralcem nekoliko označil, a dopisal je skliceje se na famozno točko 19 tiskovnega zakona popravek, kateri se je tudi natisnil. Kolike vrednosti je bil ta Mažirjev popravek, sklepa se lahko iz tega, da je se Mažir tudi v predležčem slučaju hotel oprati, ko je zakonsko ženo, ki je pred oltar-

jem obljubila svojemu možu zvestobo ter bila vsled sv. zakramenta zvezana le s svojim možem, zvijačno zapeljal, nato ubogo revo pa še zaradi žaljenja časti tožil. To je vendar hinavščina in nesramna predrznost, ki presega vse meje dostojnosti! Komu se ne gabi počenjanje tega farškega petelina?

Slavno uredništvo! Sklicevaje se na § 19 tiskovnega zakona zahtevam, da se sprejme v prihodnjo številko „Štajerca“ k dopisu „Iz Poljčan“ sledeči popravek: Ni res, da so se kupci posameznih kosov v moji pisarni sprvega branimi pogodbe podpisati, da so kupili le od Mesareca in ne od Jagodiča, in tudi ni res, da sem jaz kupcem prigovarjal in da so se taisti na moje prigovarjanje udali in podpisali. Res je le, da sta prišla dne 17. julija 1901 zakonca Jagodič z nekaterimi drugimi strankami v mojo pisarno, in da so se na njih željo po podatkih teh pogodnikov napravile pismene pogodbe glede večih parcel, katere sta zakonca Jagodič od svojega posestva prodala. Petra Mesareca ni bilo v moji pisarni ter ni nikdo o njem omenil niti z besedico, vsled česar mi tudi ni bilo mogoče vedeti, če in v kakem razmerju stoji Mesarec glede teh kupcij z Jagodičem. Vsled tega tudi ni res, da sem jaz navedene stranke na led speljal in jih oškodoval, kajti pogodbe so se strankam prečitale, od njih odobrile in brez vsakega ugovora podpisale. — V Slovenski Bistrici, dne 2. prosinca 1904. Dr. U. Lemež.

Mohlič na Koroškem. Kako resnico- in miroljubna lista sta koroški slovensko-klerikalni list „Mir“ in mariborski „Naš Dom“ — prava brata, se razvidi ali spričuje iz sledečega: Leta in leta je bil v naši vasi in v naši fari mir, pa v zadnjem času poskuša neki klerikalec hujskati in sejati sovražtvo med Mohličani in farani. Da bi se mu to posrečilo, poslučuje se dopisov iz Mohlič — v resnici je pisatelj teh poročil v drugem kraju — pri tem pa pripomočkov, kateri gotovo niso pošteni, namreč laži, in s tem, da resnico napak obrača. Dvakrat, prav za prav štirikrat so bili v „Miru“ dopisi iz Mohlič in zdaj objavi tisti dopisun tega lista dopise tudi že v „Naš Domu“. Najpoprej je napadel „Mir“ kuharico našega gospoda, ker je 5. oktobra v cerkvi nemško pela in ji je očital, da hoče upeljati v cerkvi nemško petje. To ni res. Reč je temveč ta, le: Dne 5. okt. t. l. je pustil tukajšnji grajščak gosp. Thill, trd Nemec iz posebnega vzroka brati mašo, pri kateri je bilo navzoče več nemške gospode iz Dunaja. Dan poprej pa je prosil našega gospoda župnika vpričo drugega duhovnika, naj bi se — ako je mogoče — pri maši nemško pelo. To se je zgodilo; tistega sovražnika nemščine pa je ta slučaj tako razgrel, da je dal duška svoji jezi v „Miru“. Poročal je, da je bil to škandal in da Mohličani take sramote ne smejo več pripustiti. Ja, ti dopisun omenjenega lističa, a res misliš, da se Mohličani za take reči brigajo? Niso taki prenapetneži in hujskači, kakor si ti. Tudi ne sovražijo nemškega jezika, kakor ti, ker dobro vejo, koliko je vredno, če kdo zna dva jezika, posebno če ima tudi otroke. Ali morebiti ti ne znaš nemške besede?

Gotovo si sam gmajen, da si se je naučil. In misliš da trd Nemec nima pravice, prositi, da bi se pri maši, katero je on plačal, nemško pelo? In povej, koga pa je motilo to petje pri „andacht“? Iz omenjenega se izvidi, da ni res, da bi hotla ali hoče upeljati kuharica v cerkvi nemško potje. Na to neresnico se je dal odgovor v „Freie Stimmen“. Seveda dopisun „Mira“ ni maral za to. Ta list je namreč 12. nov. zopet prinesel lažnjivi dopis iz Mohlič. V tej številki piše, da so se pevci predrznili celo na grobu trdne Slovenke dne 10. oktobra 1903 nemško peti. — Predrznost je, da je tisti dopisun očitno neresnico pisal, ker dobro ve, da je bila žena, kateri se je nemška nagrobnica zapela, čisto trda Nemka. („Mir je moral prinesiti v štev. od 26. novembra zavoljo tega popravek, v smislu § 19 tisk. zakona, v katerem je svoje laži moral preklicati). Dalje je pisal v svojem listu, da učitelj nadaljuje, kar je kuharica začela. To je zopet laž, ker je mož sam prosil gosp. učitelja naj bi se nemški pelo, in to prošnjo je izpolnil, ker je bila rajna prav ljubeznjiva, častita gospa in kakor se je že omenilo trda Nemka. Ker kuharica nič ni začela, kakor se je že omenilo, tudi učitelj ni nadaljeval. Omeniti se še mora, da ta zagrizenec misli, da se nemški ženi ne sme na grobu peti, se je pelo na grobu 17. oktob., in da je bila 10. okt. tista gospa še popolnoma zdrava. Drugikrat, če bi imel zopet kako poročilo iz Mohlič objaviti, naj pogleda tisti klerikalec v koledar. Ta dva lažnjiva dopisa še nista bila dovolj. V „Naš Domu“ je pisal tisti dopisun še enkrat to, kar je že prinesel koroški slovensko-klerikalni list „Mir“. Razun tega pa še neresnico. On piše namreč, da so se Mohličani varali, ko so dobili novega gospoda provizorja, ker ta delo, katero je pričel prešnji provizor g. Dobravec ne nadaljuje. Dopisun „Naš Doma“ se je s tem čisto očitno zlagal. Novi gospod provizor so pri vseh faranih zelo priljubljeni, kar se spričuje iz tega, da se mnogokrat od različnih oseb o njih slišijo pohvalne besede. V cerkvi storijo svojo dolžnost in za druge reči se ne brigajo. Pisarija Mohliškega dopisuna zopet kaže, da takim hujšakcem ni za to, kar delajo duhovniki v cerkvi, da jim ni za cerkvene reči, ampak le za hujškarije. Katero delo so pa g. Dobravec začeli? Mi dobro vemo, pa gotovo tudi novi gospod. Če bi bilo dobro in koristno, bi jo gotovo nadaljevali. Klerikalni in lažnjivi dopisun pa nima pravice govoriti tako, kakor bi vse na njegovi strani bilo. On se moti; pri nas ali v celi naši fari ima samo toliko svojih prištašev, da jih more na prstih ene roke prešteti. Taki ljudje, kateri ljubijo le hujškarijo in kateri lažnjiva poročila objavljajo, se od nikogar ne spoštujejo. Ravno tako, kakor dopisun „Naš Doma“ pravi, da bi morda v Mohličah vsi plesali po godbi nekaterih liberalnih nemškutarjev, tega pa ne, — mu odgovorimo, da on že čisto ne sme misliti, da bi Mohličani vsi morda plesali po godbi takih zagrizenih klerikalcev in hujšakcev; tega pa že čisto „nak“. Večina Mohelških faranov še zmiraj stoji na naši strani. Ljudje niso tako zaslepljeni, da bi ne vedeli,

kje je resnica, pa tudi obsodijo take pisarije klerikalnega dopisuna „Mira“ in „Naš Doma“. — Gotovo se bo v „Miru“ in „Naš Domu“ proti temu dopisu kričalo, pa mi se o tej stvari ž njima ne bomo več prepirali. Ta dopis prinesemo zavoljo tega, ker je začel dopisun „Mira“ in „Naš Doma“ iz Mohlič pisati neresnične reči, in da ljudje razvidijo kakšna ta dva lista sta. — Zavoljo tega naročujte si le liste, ki so resnicoljubni in kateri ne hujskajo. —

Zunanje novice.

Strup in žolč bljuje „celjska žaba“ zaradi tega, da ste zadnjič pisali o izvidu nekaterih občinskih volitev na Koroškem ter nam naprednjakom k naši zmagi častitali. To storite tudi v prihodnje, ne glede ali so zmagali Slovenci ali Nemci.

Koroški naprednjak.

„Vesten“ duhovnik je g. Gabron, župnik v Vernbergu na Koroškem. V nekež tamošnji hiši je krošnjar Heber na smrt zbolel. Ker že 30 let ni bil pri spovedi, želel si je duhovnika. Toda župnik Gabron ni bil doma, kakor je že to njegova navada. V celej fari ga niso zamogli najti. Poslali so toraj po gosp. dekana v Domčale, a ta je bil sam bolan. Konečno je prišel zjutraj ob dveh župnik Gabron domu toda Heberja ni mogel več s sv. zakramenti spreviditi, ker je že pred tremi urami umrl. Kje pa je vendar bil gospod župnik? V Klobasnici, kjer je častni občan ter je moral tje k občinskim volitvam. Kako je bil v volilni sobi dobro sprejet, razvidno je iz tega, da je moral pod varstvom žandarjev zbežati, ker drugače bi ga bili Klobasniški kmetje nekoliko „našvikali“. Čevljar ostani pri tvojem kopitu! R. T.

Mesto se pogrezuje. Mesto Motherwell na Škotskem se z okolico vred pogrezuje od dne 16. decembra m. l. Ta čudna naravna prikazen se vrši tako nanagloma, da so v nekaterih krajih ljudje komaj življenje oteli. Hiša zgine za hišo, zidovje se ruši in poka, vsemu preti konec. Rotovž se je deloma že porušil in zvonik mestne cerkve se je tako nagnil, da se zna vsak čas podreti.

Grozno maščevanje. V graščinskem gozdu Paruba pri Aradu sta tatinska lovca brata Smolen ubila nadgozdarja Čaibika in gozdarja Kuczka, ju obesila za noge na drevo ter trupli razparala in iztrebila, kakor se to stori z divjačino. In to je tatinska lovca pozneje izdalo.

Srbskega kralja Petra imajo morilci njegovega prednika še vedno popolnoma v svoji oblasti. Plesati mora tako, kakor ti godejo. Iz Belegagrada so odpotovali vsi inozemski poslanci. Kuha se tam doli spet nekaj.